

[Abstract:0243][S-058]

Ailesinde kanser tanısı olan kişilerde kanser tarama farkındalığı

Sedat Yıldız, Canan Yıldız, Hacer Demir

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı, Afyonkarahisar

Amaç: Kanser taraması, kanserden kaynaklanan morbidite ve mortalite yükünü azaltma mücadelesinin önemli bir bileşeni olmuştur. Kanser tarama sıklıklarında artış ve de ulaşım kolayları artmasına rağmen toplumların büyük bir kısmında henüz bu sağlık hizmetlerine ulaşamayan kesimler bulunmaktadır. Bu çalışmadaki amacımız özellikle ailesinde kanser tanısı olan bireylerin kanser tarama konusundaki bilgilerini değerlendirmek ve taramanın önemi hakkında toplumda bir farkındalık yaratmaktır.

Gereç-Yöntem: Çalışmamıza 01.01.2011-31.08.2023 yılları arasında Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji Bölümü'nde takipli tüm hastaların aile bireyleri çalışmaya dahil edildi.

Bulgular: Anket katılan 306 kişinin ortalama yaşı 50,3 izlendi. Katılımcıların refakat ettiği aile bireyi %32.4 eşi, %25.2 babası, %22.2 annesi, %18 kardeşi, %2.3 çocuğu olarak gözlemlendi. Tanı sıklığı %21.9 ile Meme karsinomu, %19.6 ile Kolon karsinomu, %16.3 ile Akciğer karsinomu, %9.5 ile Mide karsinomu ve daha az sıklıkla diğerleri olarak izlendi. Katılımcıların %43.1'i taramalar konusunda bilgi sahibi olmadığını düşünüyordu. %37.9 bilgilendirildiğini belirtirken, %11.8 oranındaki kişi kendisinin araştırdığını belirtti. KETEM'i daha önce duymuş olanların oranı %52.9 olarak izlendi. Kadınlarda KETEM'i duymuş olma oranı %60.1 iken erkeklerde bu oran %45.8 olarak gözlemlendi(p=0.012). Eğitim durumuna göre KETEM farkındalığı sorgulandığında ilkökul mezunlarında bu oran 46.7 saptanırken Üniversite mezunlarında bu oran %67.9'du (p=0.003). Tarama yapılan kanser türleri sorulduğunda katılımcıların %49'u tarama programında olan hiçbir kanseri bilmediğini belirtti. Bilinen kanser türleri içinde en çok tahmin edilen %45 ile Meme karsinomu saptandı. %17.7 ile 2. en sık kolon karsinomu ve %16.7 ile 3. en sık serviks karsinomu en sık bilinen kanserlerdendi.

Sonuç: Yaptığımız anket çalışmasında tarama programları konusunda bilgi sahibi olmak ve bu taramalara katılmak Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında oldukça geridedir. Tarama farkındalığı ve katılım kadınlarda erkeklere oranla daha fazla izlenmiştir. Bunun muhtemel sebebi, meme ve serviks kanseri taramalarına yönelik hem hastanelerde hem de sosyal medyada yürütülen farkındalık kampanyaları olarak değerlendirildi. Katılımın arttırılması ve tarama programları konusunda toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla özellikle kamu destekleri projelerin geliştirilmesi öncelik olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kanser, tarama, erken tanı

Daha önce KETEM'i duydunuz mu?

KETEM'i duydunuz mu?	Erkek	Evet %45.1 Hayır %54.9	p= 0.002
	Kadın	Evet %60.1 Hayır %39.9	
KETEM'i duydunuz mu?	İlkokul	Evet %46.7	p= 0.001
	Üniversite	Evet %67.9	
KETEM'i duydunuz mu?	Tanı yılı	≤1 %51.6 ≥5 %60.8	

Genel Özellikler

Yaş	50.3 (18-87)		
Cinsiyet; n (%)	306	Aile bireyi; (%)	
Erkek	153 (%50)	Eş	%32.4
Kadın	153 (%50)	Baba	%25.2
		Anne	%22.2
		Kardeş	%18
		Çocuk	%2.3
Eğitim Durumu;		Tanı sıklığı; n (%)	
O/Y yok	%5.2	Meme	%21.9
İlkokul	%44.8	Kolon	%19.6
Ortaokul	%12.4	Akciğer	%16.3
Lise	%19.3	Mide	%9.5
Üniversite	%18.3		

Hangi kanserlerde tarama yapılır?

Hangi kanserlerde tarama yapılır?

Meme kanseri %45
Kolon kanseri %17.7
Serviks kanseri %16.7

Taramalar konusunda bilgi sahibi misiniz?

